

خبرنامه انجمن صنفی ویراستاران

صاحب امتیاز: انجمن صنفی ویراستاران

هیئت تحریریه: هیئت مدیره انجمن صنفی ویراستاران

همکاران این شماره: لیلا افتناشیری | جواد رسولی | ثمین سجادی | هومن عباسپور | حدیث عقیلی | محدثه فیضی | مهدی قنوتی | مهناز مقدسی | علی رضا نیکزاد

خیابان خرمشهر، خیابان صابونچی، کوچه دهم، شماره ۴، واحد ۱، تلفن: ۸۸۵۱۴۶۱۴ | www.anjomanvirastar.ir

بدرود ای سرو سرفراز

درسوگ استاد سیروس پرهام

اگر باران نیستی نازنین، درخت باش*

درسوگ استاد موسی اسوار

در این شماره می‌خوانید ...

درسوگ استادان...

نگاهی به فعالیت کمیسیون‌ها

نرخ‌نامه و کاروری

دوره جامع آماده‌سازی کتاب

موزه تبرهای طلا و نقره ایران میزبان ویراستاران

در محله ایرانشهر ساختمانی است که گنجینه‌ای از هنر را در خود جای داده: تبرهایی از جنس طلا و نقره با نقش مشاهیر ایران و جهان محفوظ در موزه‌ای خصوصی با مدیرانی صمیمی و فرهنگ‌دوست.

پنج‌شنبه ۲۷ شهریورماه فرصتی فراهم شد که جمعی از اعضای هیئت مدیره و اعضای انجمن از این موزه دیدن کنند. هم‌زمان از پرتو جدید استاد شهریار، که به مناسبت روز شعر و ادب فارسی طراحی شده بود، رونمایی شد. رحیم پرنیا، مدیر مجموعه و خالق آثار، از انگیزه‌ها و دغدغه‌هایی که او را به خلق تبرهایی با طرح چهره شخصیت‌های بزرگ ترغیب کرده گفت. در این موزه پرتوهای از گاندی، میرزا کوچک‌خان، نلسون ماندلا، غلامرضا تختی، هوشنگ ابتهاج روی طلا و نقره نقش شده که گواه حسن سلیقه و دلمشغولی دست‌اندرکاران این مجموعه در بخش فرهنگی است. مجموعه کتاب‌های زندگی‌نامه مشاهیر از انتشارات پرنیا نیز که با تبر نقره روی جلد کتاب‌ها ارائه می‌شود هدیه‌ای است ارزشمند، هم به لحاظ مادی و هم به لحاظ معنوی.

این موزه بازدید عمومی ندارد و بازدید باید با هماهنگی قبلی انجام شود. انجمن در نظر دارد، در صورت استقبال اعضا، بازدید دیگری تدارک ببیند و گروه دیگری از اعضا را با این مجموعه اقتصادی فرهنگی آشنا کند.

استاد سیروس پرهام، مؤسس آرشیو ملی ایران و از مؤسسان انجمن صنفی ویراستاران، مترجم و ویراستار و کارشناس بی‌همتای فرش ایرانی در ۲۴ شهریور درگذشت. دکتر پرهام از معدود انسان‌هایی بود که زندگی‌اش را برای ساختن جهانی بهتر وقف کرد و آثاری ماندگار پدید آورد. جامعه ویراستاران، مترجمان، فرش‌شناسان، سندپژوهان و منتقدان و پژوهشگران و امثال کسان از جنس دکتر سیروس پرهام‌اند. پرهام از نسل اول ویراستاران انتشارات فرانکلین و نسل دوم بنیان‌گذاران انتشارات نیل بود. مقالات او در حوزه هنر، ادبیات و نقد ادبی در مجلات متعددی از جمله خورشید، جنگ صدف، نقد و بررسی کتاب تهران و جهان کتاب منتشر می‌شد که بخش اعظم آن مقالات در کتاب همگام با زمانه (۱۳۹۸) آمده است.

او نمونه‌ای از تعهد و اخلاق در پژوهش بود و همواره در تلاش بود آنچه می‌نویسد روشنگر گوشه‌های ناپیدای علمی و فرهنگی باشد و حرفی تازه داشته باشد. نثری زیبا و پر مغز داشت. از میان گفته‌های اوست: «خیانت به نویسنده، خاصه در کشور ما که حقوق و طبع نویسندگان خارجی محفوظ نیست، بی‌صداست و شاید همواره پوشیده بماند. اما، خیانت به خواننده به یقین بی‌صدا نمی‌ماند و بسا که بی‌عقوبت هم نماند خاصه آنجا که جمعیتی از گروه خوانندگان خود صاحب‌حق باشند و تصحیف و تحریک مترجم تحقیر حیثیت اجتماعی و تاریخی آنان را باعث آمده باشد.»

هیئت مدیره انجمن ویراستاران به احترام و از سوگ ایشان پیامی منتشر کرد. مراسمی نیز برای ادای احترام به ایشان و خانواده‌شان در سوم مهر در موزه فرش با سخنرانی تورج ژوله و هرمز همایون‌پور و هومن عباسپور و نیز با اکران مستند پرهام، ساخته حسین ذوالفقاری، برگزار شد.

دکتر سیروس پرهام سرو سرفراز انجمن صنفی ویراستاران باقی خواهد ماند. (نیز — ص ۳)

سوم شهریور خبر درگذشت استاد موسی اسوار اهالی فرهنگ را متعجب کرد. سرشناس‌ترین مترجم عربی به فارسی که با ترجمه‌هایش شاعران و نویسندگان مطرح جهان عرب را به فارسی‌زبانان شناساند؛ کسانی چون متنبی، محمود درویش، نزار قبانی، جبران خلیل جبران، غسان کفانی، طه حسین. او ویراستار، پژوهشگر و مترجمی سرشناس بود که از کارهای نو و ماندگار استقبال می‌کرد؛ از همین رو، زمانی که برای تشکیل انجمن در سال ۱۳۹۴ از بزرگان مشورت می‌گرفتیم استاد اسوار از مشوقان تشکیل انجمن بود و توصیه‌هایی ارزشمند به گروه مؤسس داد. همیشه پاسخگو بود و با روی گشاده راهنمایی می‌کرد. در اردیبهشت اسامال به عضویت افتخاری انجمن ویراستاران درآمد. اما در شهریور، اندکی پس از تشخیص سرطان و تزریق دارو برای درمان، قلبش ایستاد و تأسف عمیقی برایشمان باقی گذاشت. از او چندین کتاب و مقاله به یادگار مانده است.

علاقه او به ادبیات امروز جهان عرب و تسلطش بر آن ستودنی بود. از صحبت‌های اوست: «با وجود اینکه با زبان عربی بیش از هزار سال است ارتباط داریم آثاری که از این زبان، به‌خصوص در حوزه ادبیات معاصر، ترجمه می‌شود یا شده خیلی خیلی کمتر از آثاری است که از زبان‌های فرنگی ترجمه شده است. خلأ ادبیات معاصر زبان عربی در ایران بسیار بزرگ است. سال‌ها پیش در دانشگاه مشهد سخنرانی‌ای داشتم با عنوان «بیگانگی با خود و یگانگی با بیگانه» و همیشه روی این مسئله انگشت گذاشته‌ام. بی‌توجهی جامعه ما به ادبیات عربی دغدغه بسیاری از کسانی است که در این زمینه در ایران کار می‌کنند. متأسفانه در این زمینه اسیر یک ذهنیت تاریخی هستیم.» (گفت‌وگو با خبرگزاری ایسنا، ۱۷ مرداد ۱۴۰۳).

* عنوان مجموعه شعری از محمود درویش با ترجمه موسی اسوار.

دبیرخانه و روابط عمومی

■ روزهای شلوغ با خبرهای خوب و بد در فصل تابستان سپری شد: همکاری برای برگزاری جلسات کمیسیون‌ها، تهیه و انتشار اطلاعیه‌ها و پوستر دوره‌های آموزشی و مکاتبه با مراکز فرهنگی، صدور کارت‌های عضویت الکترونیکی برای اعضای انجمن و تهیه گزارش نشست‌ها بخشی از کارهای دبیرخانه بود.

■ جمع‌آوری مقالات برای ویژه‌نامه روز ویراستار، با سردبیری نازنین خلیلی‌پور، در تابستان آغاز شد. این فراخوان در مجله جهان کتاب نیز منتشر شد و امید است مقالات متنوعی برای ویژه‌نامه روز ویراستار به دست دبیرخانه برسد (نیز ← ص ۴).

■ تور فرهنگی بازدید از موزه تمبرهای طلا و نقره ایران به پیشنهاد جواد رسولی در ۲۷ شهریور برگزار شد (نیز ← ص ۱).

■ امدادو اتفاق ناگوار در شهریور رخ داد: یکی درگذشت موسی اسوار و دیگری درگذشت سیروس پرهام. دبیرخانه انجمن به احترام موسی اسوار و در سوگ ایشان مطالب و تصاویری را در شبکه‌های اجتماعی خود منتشر کرد (۳ شهریور). در ۲۴ شهریور که خبر درگذشت سیروس پرهام اعلام شد، پیام هیت‌مدیره در سوگ ایشان در شبکه‌های اجتماعی و وبگاه انجمن منتشر شد و دیدار از خانواده‌شان و نیز امکان حضور اعضا در مراسم یادبود ایشان فراهم شد.

کمیسیون امور ویرایشی

■ نظارت بر روند کارورزی چهار دانشجو که از بهار امسال کارشان را آغاز کرده‌اند و تهیه کاربرگه‌هایی برای تعیین سطح و توانمندی آن‌ها و نیز داوری در طرح «فستیوال پلنت ۱۴۰۴» بانک سامان از جمله فعالیت‌های این کمیسیون بود. برگزارکنندگان فستیوال پلنت از انجمن درخواست کردند که پنج نام فارسی برتر را در میان نام ۱۶ طرح راه‌یافته به مرحله نهایی انتخاب کنند که طی مراسمی از آنان تقدیر شود. برای این داوری کارگروهی تشکیل شد و در ۲۵ شهریور نظر نهایی کارگروه به مدیران فستیوال ارائه شد.

جلسات هیئت‌مدیره

■ در تابستان ۱۴۰۴ دو جلسه هیئت‌مدیره برگزار شد. در این جلسات درباره فعالیت کمیسیون‌ها، انتشار مکتوبات انجمن به صورت کتاب، تهیه تقویم کاری برای انجمن، پیگیری موضوع بیمه تکمیلی برای اعضای افتخاری صحبت شد.

مصوبات

- انتشار مقالات ویژه‌نامه روز ویراستار به صورت مجزا؛
- انتشار فراخوان دریافت مقاله برای ویژه‌نامه روز ویراستار ۱۴۰۴؛
- برگزاری نشست در هفته کتاب در خانه کتاب؛
- برگزاری نشست دیدار با استادان کارگاه آماده‌سازی کتاب و متعاقب آن برگزاری این کارگاه در شهریورماه.

کمیسیون آموزش

■ کمیسیون آموزش در تابستان ۱۴۰۴ روزهای بسیار پرکاری داشت: تدارک برگزاری و اجرای سه دوره، یک کارگاه، چندین نشست مشورتی و هم‌فکری با اعضای کمیسیون و کارشناسان و مدرسان دوره‌ها از آن جمله است که در زیر به اختصار به آن‌ها اشاره می‌شود.

دوره‌ها

- «هشتمین دوره جامع نگارش و ویرایش» با برگزاری چند کارگاه کار خود را ادامه داد؛
- «چهارمین دوره جامع نگارش و ویرایش متون کودک و نوجوان» در ۴ مرداد آغاز شد و تا پایان تابستان ۵ کارگاه از ۸ کارگاه آن برگزار شد؛
- «دوره جامع آماده‌سازی کتاب» در ۱۴ شهریور آغاز شد و ۲ کارگاه از ۸ کارگاه آن تا پایان تابستان برگزار شد (نیز ← ص ۴).

کارگاه‌ها

- کارگاه برخط «درس‌هایی درباره تصویر در کتاب» در ۳۱ مرداد برگزار شد و ۶۰ نفر در آن شرکت کردند.
- جلسه برخط «معارفه و پرسش‌وپاسخ درباره دوره جامع آماده‌سازی کتاب» در ۱۲ شهریور برگزار شد.
- با توجه به حجم بالای آرشیو فیلم‌های کارگاه‌های آموزشی، کمیسیون آموزش به‌ناچار فضای اختصاصی خود را در وبینار پلاس افزایش داد تا فراگیران بتوانند به‌راحتی و تا پایان سال به فیلم‌ها دسترسی داشته باشند.

جلسات

- جلسه هماهنگی و تبادل‌نظر با مدرسان دوره آماده‌سازی کتاب (۵ شهریور؛ نیز ← ص ۴)؛
- جلسه هماهنگی با علیرضا خان‌جان، مدرس کارگاه «ترجمه و هوش مصنوعی» (۱۲ مرداد)؛
- جلسه هماهنگی با مزدک انوشه، مدرس کارگاه «دستور زبان فارسی» (۲۸ مرداد ۱۴۰۴).

کمیسیون امور صنفی و حقوقی

■ کمیسیون امور صنفی و حقوقی انجمن چند کار مهم انجام داد:

بیمه تکمیلی برای اعضای افتخاری

زهره خرمایی، عضو این کمیسیون، با اعضای افتخاری انجمن همکاری کرد که پوشه شخصی خود را در وبگاه صندوق اعتباری هنر فعال کنند تا این کمیسیون مراحل ثبت‌نام آن‌ها را به انجام رساند. با همکاری این کمیسیون و حمایت مدیران صندوق اعتباری هنر، شش نفر از اعضای افتخاری انجمن بیمه تکمیلی گرفتند.

رسیدگی به شکایات حوزه ویرایش

اوایل شهریور نامه‌ای از وزارت صنعت، معدن و تجارت به انجمن رسید مبنی بر شکایت نویسنده‌ای از ناشر بابت بالا بودن هزینه ویرایش کتابش که بر اساس نرخ‌نامه انجمن رقم آن می‌بایست کمتر باشد و از انجمن درخواست شده بود که در جایگاه کارشناس به این موضوع رسیدگی کند. پس از چندین پیگیری و تماس تلفنی قرار شد انجمن نمونه اول کتاب و نمونه ویراسته را ارزیابی و اعلام نظر کند. نظر کتبی کارشناسی انجمن به وزارت خانه و به وکیل نویسنده ارسال شد.

شکوه دست‌نیافتنی

■ ثمین سجادی

■ داشتن شغل یکی از ارکان زندگی بزرگسالی است. علاوه بر مسائل مالی، بخشی از زندگی آدم‌ها با شغلشان تعریف می‌شود. هر کسی نیاز دارد خودش را با حرفه‌ای معرفی کند. حرفه‌ای که می‌داند به خوبی بلد است و می‌تواند از آن کسب درآمد کند. اما احساس تعلق به گروه یا صنفی خاص به داشتن مهارت و شغل در آن حرفه محدود نمی‌شود و چیزی فراتر از آن می‌طلبد. من ویراستارم اما ویراستار کیست؟ به نظرم این را پیشکسوتان و بزرگان هر صنف تعیین می‌کنند.

هر بار با یکی از مشاهیر فرهنگی مواجه می‌شوم، دنبال نکاتی می‌گردم که مجموعه‌ای را که دلم می‌خواهد در امتدادش قرار بگیرم بشناسم. نگاه می‌کنم که آدم‌های بزرگ این رشته چه شکلی می‌پوشند، چطور از روی صندلی‌شان بلند می‌شوند و وقتی می‌خواهند سخنرانی کنند روی کدام پایشان تکیه می‌کنند، چه خوانده‌اند و کجاها رفته‌اند و چه کارهایی کرده‌اند؛ در این یک سالی که در انجمن شاگرد بهترین ویراستاران بوده‌ام و فرصت آشنایی با استادان نشر و ویرایش را داشته‌ام، همیشه شکوه سرگذشت پیشکسوتان ویرایش برایم حیرت‌انگیز بوده است.

در میان نوشته‌هایی که به دستم می‌رسد می‌گردم و داستان تبدیل کاتالوگ کوچک دستگاه مولینکس به کتابی ۶۲ صفحه‌ای در انتشارات زمینه توجهم را جلب می‌کند. گروه بسیج می‌شوند، غذاهایی با استفاده از دستگاه مولینکس می‌پزند و بهمن جلالی از آن‌ها عکس می‌گیرد و نتیجه کتاب مستقلی می‌شود که خواهان زیادی دارد و به‌تهایی (بدون دستگاه مولینکس) هم به فروش می‌رسد و چندین بار تجدید چاپ می‌شود.

ویراستار خوب همیشه وظیفه خود می‌داند که کتاب را بهتر کند، گویی خود را مسئول اصلی کتاب می‌داند. ویراستار چیزهای کوچک را جدی می‌گیرد، دانسته‌هایش زیادند، نام جنگ‌های پیامبر را می‌داند و می‌داند در بوسنی حالا کی رئیس‌جمهور است، در فرانسه چند بار انقلاب شده، ایرانیان قبل از زرتشت کدام خدا را می‌پرستیدند و کشف‌های کثانی از چه زمانی در جهان متداول شدند. ویراستار همیشه شک می‌کند، همیشه جست‌وجو می‌کند، نام کامل تمام نویسنده‌ها را می‌داند. ویراستار خوب خیلی خوانده، خیلی نوشته، خیلی کار کرده، آن‌قدر که فکر می‌کنی چطور توانسته در این عمر کوتاه از پس همه‌شان بربیاید و همه‌شان را به بهترین شکل انجام دهد.

روزهای آخر تابستان و در تدارک مراسم یادبود استاد پرهام، وقتی در زندگی‌نامه و عکس‌های او غور می‌کردم، لحظه‌لحظه از بزرگی و هیبت او، از سواد او، از کارهای خیلی زیادی که همه‌شان را به بهترین شکل انجام داده حیرت می‌کردم. در راهی قدم گذاشته‌ام که پیشکسوتان بی‌بدیلی دارد. هر قدر که بیشتر می‌بینمشان بیشتر به نظرم دست‌نیافتنی می‌آیند و هر بار می‌خواهم خودم را ویراستار معرفی کنم یاد کریم امامی و سیروس پرهام و عبدالحسین آذرنگ، احمد سمیعی و اسماعیل سعادت می‌افتم و عقب می‌کشم و پشیمان می‌شوم. قله باشکوهی پیش رویم می‌بینم که دوستش دارم اما راهش انگار خیلی دراز است...

زندگی‌نامهٔ سیروس پرهام

در سوگ سیروس پرهام...

■ در سوم بهمن ۱۳۰۷ در شیراز به دنیا آمد. تحصیلاتش را تا مقطع دیپلم در آنجا گذراند. در ۱۳۲۶ از دانشکدهٔ حقوق دانشگاه تهران در رشتهٔ علوم سیاسی مدرک کارشناسی گرفت. در ۱۳۳۰ برای ادامهٔ تحصیل به آمریکا رفت و از دانشگاه برکلی در رشتهٔ علوم سیاسی ارشد و دکترا گرفت. برای پایان‌نامه‌اش کتاب رئالیسم و ضد رئالیسم در ادبیات را به انگلیسی نوشت. کتاب بر اساس نظریات مارکسیستی نوشته شده بود و در خفقان بعد از کودتای ۲۸ مرداد در ایران، برای حفظ امنیتش، آن را با نام مستعار دکتر میترا و در انتشارات نیل (۱۳۳۴) به فارسی منتشر کرد. او از ۱۳۳۸ با انتشارات نیل در جایگاه سرمایه‌گذار همکاری‌اش را ادامه داد.

فرانکلین و ویرایش

سیروس پرهام از ۱۳۳۴ تا ۱۳۳۸ با مؤسسهٔ انتشارات فرانکلین در جایگاه ویراستار و مترجم همکاری داشت. کتاب کتاب‌هایی که دنیا را تغییر دادند، با ویرایش او، اولین کتاب ویراستهٔ فرانکلین بود. به پیشنهاد او شش کتاب شعر دوزبانه از شش شاعر آمریکایی: والت ویتمن، ادگار آلن پو، رابرت فراست، هنری لانگفلو، امیلی دیکنسن، کارلسن برگر در برنامهٔ انتشارات قرار گرفت. پرهام سرپرست این کار شد و در ویرایش این کتاب‌ها از همکاری منوچهر انور بهره گرفت. بعد از پنج‌شش سال، در مؤسسهٔ انتشارات فرانکلین بخش ویراستاری شکل گرفت و افرادی چون نجف دریابندری، کریم امامی و ابوالحسن نجفی به آنجا پیوستند.

تأسیس سازمان اسناد ملی ایران

پرهام از ۱۳۳۶ در روزنامهٔ تهران ژورنال همکاری داشت، ابتدا سرمقالات یا برخی مقالات را می‌نوشت و بعد از یکی دو سال سردبیر روزنامه شد. در ۱۳۴۳، وقتی برای نوشتن مقالات به بایگانی‌های ادارات سر می‌زد، متوجه شد که بایگانی‌های راکد و دستگاه‌های دولت و وزارت‌خانه‌ها وضع اسفبار و وختی دارند و دو مقاله دربارهٔ آن نوشت. این دو مقاله توجه شورای عالی نوسازی تشکیلات اداری و استخدامی دستگاه‌های دولتی را جلب کرد. از سیروس پرهام درخواست شد طرحی برای اصلاح بایگانی‌های راکد دستگاه‌های دولتی تهیه کند. بعد از مدتی پرهام را با بورس سازمان ملل به مدت دو ماه به انگلیس و شش ماه به آمریکا فرستادند. بعد از بازگشت از آمریکا، طرح تأسیس سازمان اسناد ملی ایران را تهیه کرد و در ۱۳۴۹، بعد از تلاش بسیار، این طرح تصویب و قانونی شد و سیروس پرهام به ریاست سازمان اسناد ملی منصوب شد.

هنرشناسی و فرش‌شناسی

پرهام بین سال‌های ۱۳۳۴ تا ۱۳۴۳، هم‌زمان با تهران ژورنال با مجلات سخن، راهنمای کتاب، صدف، آینده، نشر دانش و روزنامهٔ آیندگان هم همکاری داشت و برای آن‌ها مقاله می‌نوشت یا ترجمه می‌کرد. در همین سال‌ها به هنرهای ایران، به‌خصوص هنر فرش‌بافی ایلپاتی و عشایری، علاقه‌مند شد و کتاب قالی بولوردی را در ۱۳۵۲ تألیف کرد. بعد از آن، کارش را روی هنرهای ایران متمرکز کرد، نتیجهٔ آن کتاب سه‌جلدی دست‌بافت‌های عشایری و روستایی فارس و مقالاتی بود که در مجلهٔ نشر دانش و مجلهٔ باستان‌شناسی و تاریخ منتشر می‌شد. تعدادی از این مقاله‌ها در کتابی به اسم شکوه ایران در سال ۲۰۰۱ در لندن منتشر شد.

* برگرفته از کتاب سروس‌فراز، جشن‌نامهٔ سیروس پرهام، به کوشش انجمن صنفی ویراستاران، ۱۴۰۰، بازیابی در وبگاه انجمن: www.anjomanvirastar.ir

در سوگ استاد سیروس پرهام انجمن و برخی اعضای افتخاری آن پیام تسلیت دادند. بخش‌هایی از متن این پیام‌ها در ادامه آمده است. این پیام‌ها در مراسم مرکز اسناد و آرشیو ایران و نیز در مراسمی که انجمن ویراستاران در موزهٔ فرش ایران (۳ مهر) برگزار کرد قرائت شد. (برای گزارش کامل ← وبگاه انجمن)

پیام تسلیت منوچهر انور

■ پیوستن من به مؤسسهٔ فرانکلین در اواخر دههٔ ۴۰ افتخار دوستی جانانهٔ مرا با سیروس پرهام که با او هم‌سن بودم در پی داشت. پیرایش ترجمهٔ فارسی شاعران بزرگ آمریکایی را همایون صنعتی‌زاده، مدیر صاحب‌بنیوخ مؤسسهٔ فرانکلین، به پرهام سپرده بود. سیروس کار به ثمر رساندن این مهم را با من قسمت کرد؛ کاری که دوستی بی‌مانند ما دو هم‌سن را به اوج رساند. این هفته خبر درگذشت سیروس داغی دردناک بر دل من گذاشته است و در این حال به همسر گرامی سیروس سرکار هاید هانم از ته دل تسلیت می‌گویم.

بخشی از پیام تسلیت عبدالحسین آذرنگ

■ سیروس پرهام در کنار منوچهر انور، فتح‌الله مجتبیایی، ابوالحسن نجفی و اسماعیل سعادت یکی از پنج تنی بود که موج جدید ویراستاری ترجمه در سال‌های نخستین دههٔ ۱۳۳۰ با آن‌ها آغاز شد. حرفهٔ ویراستاری این بخت را داشت که این موج با کسانی راه افتاد که به زبان مبدأ و مقصد تسلط داشتند و زبان فارسی را خوب می‌دانستند و درست می‌نوشتند. از توان نویسندگی، ذوق سلیم، فهم متعارف و اعتدال سلیقه برخوردار بودند و این ویژگی‌ها سبب شد که ستون‌پایهٔ ویراستاری در ایران از همان آغاز بر شالودهٔ استواری قرار بگیرد.

او همچنین در روند انتشار جزوه‌های انتقاد کتاب، که به همت انتشارات نیل منتشر می‌شد، دخیل بود. این جزوه‌ها به‌ویژه در نقد ترجمه‌ها پیشگام و در حوزهٔ ترجمه بسیار تأثیرگذار بود و به طور مستقیم و غیرمستقیم بر ویراستاری هم تأثیرگذار بود. امیدوارم جامعهٔ ویراستاران به نحو شایسته یاد این پیشکسوت خود را زنده نگاه دارد.

قرار نمی‌گرفتند و در طول این سال‌ها راهنما و حامی ما نبودند، امروز از سومین تلاش برای تشکیل انجمن ویراستاران هم جز آرزویی نمی‌ماند. استاد پرهام عمری طولانی و باعزت داشتند و از معدود گل‌هایی بودند که در دورانی سخت و با تلاشی ستودنی بالیدند و جهان را به قدر خود زیباتر کردند و چقدر خوشبختیم که ایشان را بیش از نه سال در کنار خود داشتیم.

* متن کامل پیام در وبگاه انجمن قابل‌بازیابی است.

پیام هیئت‌مدیرهٔ انجمن صنفی ویراستاران در سوگ استاد سیروس پرهام

در ۱۳۹۴، زمانی که انجمن در پی جلب حمایت بزرگان و پیشکسوتان ویرایش و با هدف استحکام بخشیدن به ستون‌های تازه‌بناشدهٔ خود بود، به درخواست کامران فانی، سیروس پرهام، پدرانه و مهربانانه، دستان را گرفتند و نامشان را به ما هدیه دادند؛ نامی که در صدر هیئت‌مؤسسان انجمن قرار گرفت و زمین سخت و پر سنگلاخ این نهال نوپا را پالود و هموار کرد و چه بار سنگینی بر دوشمان گذاشت تا نامشان را حرمت گذاریم و به بیراهه نرویم. اغراق نیست اگر بگویم زیر سایهٔ او زادیم و بالیدیم، زیر سایهٔ آن «سرو سرفراز». به‌یقین اگر استاد پرهام از انجمن حمایت نمی‌کردند و ما را به تأسیس انجمن تشوق نمی‌کردند و در جایگاه عضو هیئت‌مؤسسان

■ استاد سیروس پرهام، نویسنده، مترجم، ویراستار، پژوهشگر، هنرشناس، فرش‌شناس، بنیان‌گذار و نخستین رئیس آرشیو ملی ایران و از مؤسسان انجمن صنفی ویراستاران دیگر در میان ما نیست. انجمن درگذشت ایشان را به خانوادهٔ محترمشان، جامعهٔ ویراستاران، مترجمان و تمام کسانی که دل و قلبشان برای فرهنگ ایران و زبان فارسی می‌تپد تسلیت می‌گوید.

استاد سیروس پرهام انسانی بود دانشمند، مبادی آداب، بارفتاری اشرافی، سلیم‌النفس، متین، باحوصله، قدردان، تیزبین، نکته‌سنج، با ذهنی وقاد و حافظه‌ای کم‌نظیر. از بالیدن جوان‌ترها استقبال می‌کرد و هر چه می‌گفت با صفا و صداقت و از سر خیرخواهی بود.

نرخ نامه

سه موضوع اصلی کارگروه نرخ نامه به قرار زیر بود:

۱. افزایش نرخ پایه برای ویرایش صوری: بنا بر نظر اعضای کارگروه مقرر شد حق الزحمه ویرایش صوری افزایش یابد. تعرفه این ویرایش، که بیشترین متقاضی را در نشر دارد، با میزان کار تناسب ندارد، لذا درصدی افزایش برای آن تعیین شد.

۲. تعیین نرخ ویرایش ساختاری - محتوایی: این نوع ویرایش، که جزئیات آن در سند نرخ نامه انجمن آمده، تاکنون تعرفه ای نداشته، لذا کارگروه بر اساس قیمت کارزمانی مبلغی برای آن تعیین کردند.

۳. اصلاح متن ضمیمه نرخ نامه: با توجه به دیدگاه های دریافت شده درباره ضمیمه نرخ نامه، کارگروه تصمیم دارد برخی ابهام ها و کمبود های این ضمیمه را برطرف کند و ویراست دیگری از آن را منتشر کند.

نتایج تصمیمات اعضای کارگروه، طی نامه هایی، به اطلاع هیئت مدیره انجمن رسیده و قرار است بعد از اعلام نظر هیئت مدیره این نتایج در جدول نرخ نامه اعمال شود.

رادیو ویرایش

کارگروه رادیو ویرایش برای تابستان ۱۴۰۴ دو برنامه صوتی پیش بینی کرده بود. نخستین برنامه تابستانی گفت و گویی است با مهشید نونهالی که با نام «ترجمه و زبان» در ۱۳ مرداد عرضه شد. در این برنامه درباره موضوعاتی چون ضعف های ترجمه های امروزی، شیوه های دستیابی به زبان مناسب برای ترجمه های ادبی و رابطه ویرایش و نقد ترجمه گفت و گو کرده ایم. از بخش های شنیدنی این گفت و گو توصیه های مهشید نونهالی به ویراستاران برای مطالعه آثار برجسته ادبیات کهن فارسی است.

برنامه دوم یکی از قسمت های مجموعه برنامه جدید رادیو ویرایش با نام «پرسش و پاسخ» است. در این برنامه ها پرسش ویراستاران و دانشجویان ویرایش و پاسخ مدرسان انجمن صنفی ویراستاران به این پرسش ها را می شنویم. در اولین قسمت از این مجموعه برنامه، نازنین خلیلی پور به پرسش هایی درباره ویرایش ترجمه یا همان ترجمه ویرایی پاسخ داده است. بنا داشتیم این برنامه را در روزهای پایانی شهریورماه منتشر کنیم، اما با خبر درگذشت استاد سیروس پرهام انتشار آن را به تأخیر انداختیم.

موفقیت اعضا

کتاب میانی روان شناسی سلامت اثر اریکا کوک و لین وود با ترجمه فاطمه روح الامینی منتشر شد (انتشارات کوک).

کتاب سيطرة عمل و فقر اندیشه در ایران مدرن، مجموعه مقالات، گفت و گوها و ترجمه های دکتر سعید بینای مطلق، به اهتمام علی رضا محمدی بارچانی منتشر شد (انتشارات نگاه معاصر).

فهمیه شانه به سردبیری مجله رشد کودک منصوب شد.

ویژه نامه روز ویراستار ۱۱ بهمن ۱۴۰۴

منتشر می شود

انجمن صنفی ویراستاران هرساله ویژه نامه ای به مناسبت روز ویراستار منتشر می کند. فراخوان دریافت مطلب و مقاله در وبگاه و فضاهای مجازی انجمن قرار گرفته و پژوهشگران و صاحب نظران حوزه زبان، ویرایش، ترجمه و نشر می توانند مقالات و یادداشت های شان را، با در نظر گرفتن موضوعات و با رعایت شرایط پذیرش، به دبیرخانه انجمن ارسال کنند.

موضوعات و شرایط را از پیوند زیر دریافت کنید:
<https://anjomanvirastar.ir/vijehname1404>

دوره جامع آماده سازی کتاب

سال هاست که انجمن صنفی ویراستاران دوره هایی آموزشی برای اهالی نشر و کتاب برگزار می کند. مثل دوره جامع نگارش و ویرایش، که هشتمین دوره آن از اردیبهشت امسال شروع شد، و دوره جامع نگارش و ویرایش متون کودک و نوجوان، که چهارمین دوره آن در حال برگزاری است. همیشه در این فکر بودیم که دوره جامعی هم درباره ظاهر و فیزیک کتاب برگزار کنیم؛ چون به نظرمان ظاهر کتاب هم به اندازه محتوای کتاب مهم است. حدود یک سال و نیم با استادان حوزه طراحی کتاب و فعالان حوزه نشر مشورت و گفت و گو کردیم تا رسیدیم به این دوره که در آن تقریباً تمام مراحل آماده سازی ظاهر کتاب، از ویرایش فنی متن در ورد تا صفحه آرایی در ایندیزاین و طراحی جلد و فرایند چاپ، آموزش داده می شود.

زمانی که مشغول طراحی دوره بودیم، بیش از همه گروهی را در نظر داشتیم که در مؤسسات نشر مشغول به کارند. می خواستیم ببینیم این گروه به چه مهارت ها و تخصص هایی نیاز دارند و باید کار با چه نرم افزار هایی را بلد باشند. همچنین به مدیران مؤسسات نشر هم توجه داشتیم، به ویژه مدیران نشر های کوچک و متوسط که می خواهند خودشان بخشی از کار آماده سازی کتاب را به عهده بگیرند یا نظارت بهتری بر فرایند تولید کتاب های شان داشته باشند. گروه دیگری که در طراحی درس ها به آنان فکر کرده ایم گرافیست هایی اند که در حوزه کاری خود فعالیت خوبی دارند، اما آن چنان که باید با ساختمان کتاب و ظرافت های کار کتاب آشنایی ندارند و می خواهند فعالیت های شان در حوزه نشر را بیشتر کنند. با توجه به این نیازها سعی کردیم

تازه ها

شماره جدید مجلات مترجم و جهان کتاب منتشر شد

استادانی را برای تدریس دعوت کنیم که هم در حوزه گرافیک متخصص باشند و هم سابقه خوبی در مؤسسات نشر داشته باشند.

برای هماهنگی مدرسان و درس های دوره، سه شنبه ۴ شهریور، جلسه ای با حضور مدرسان دوره: کیانوش غریب پور، شاپور حاتمی، امیرحسین حیدری، عاطفه ملکی جو، فرزانه آرین نژاد، حسن مستقیمی، لیلا اثناعشری و علی رضا نیکزاد و جمعی از مسئولان و هیئت مدیره انجمن: گلی امامی، اصغر مهرپرور، هومن عباسپور، مهناز مقدسی و مهدی قنوتی در دفتر انجمن برگزار شد. گلی امامی و اصغر مهرپرور از اهمیت ظاهر کتاب و تفاوت های فرایند آماده سازی کتاب در دوره های پیشین و امروزی نشر گفتند و هر یک از مدرسان درباره محتوا و اهداف درس خود توضیح دادند. همچنین در ادامه، درباره جزئیات برگزاری کلاس ها، شیوه های ارزیابی کار دانشجویان و برگزاری آزمون بحث و گفت و گو شد.

امیدواریم، با کنار هم جمع شدن این درس ها و مدرسان، دانشجویانی در این دوره تربیت شوند که بتوانند کتاب خوب را از کتاب بد یا ضعیف تشخیص دهند و توانایی آماده سازی کتاب های خوب را برای بازار کتاب و نشر کشور داشته باشند.